

DOI Number: 10.30520/tjsosci.470622

KÖRLER ÜLKESİNDE HEM GÖRMEKHEM DE SAĞIR OLMAK SUÇTUR!!!
IT IS A CRIME TO SEE AND BE DEAF IN BLIND COUNTRIES

Yener ÖZEN¹

ÖZET

Bu çalışmada nevrozların günlük yaşamdaki etkileri ve yansımalarını tartışmaya çalışıldı. Nevrozlar hafif, psikozlar da nispeten ağır vakaları temsil etmektedirler. Nevrozlar organik bir sebebe bağlı olmaksızın, doğrudan doğruya çevreden gelen olumsuz tesirler sonucu kişide ruhi çatışmaların ve düşünce bozukluklarının ortaya çıkması halidir. Nörotik (nevrozlu) kişi, çevresi ve bazı uyumsuzlukları olmakla birlikte, gerçek hayattan kopmuş değildir. Az veya çok hemen hepimizin çözemediğimiz ve üstesinden gelemediğimiz sorunlarımızı ya bilinçaltına iterek onları unutmaya veya savunma mekanizmaları geliştirerek inkâr etmeyi tercih ederiz. Nevrozda, kişi istek ve idealleri doğrultusunda ilerlerken aşamayacağı engellerle karşılaşır ümitsizliğe kapılır. Önce kendi yeteneklerini yargılar. Engelleri aşamadığı için çevresi tarafından eleştirildiği ve baskıya maruz kaldığı zaman çevreye kızar. Ancak çoğu zaman bu kızgınlığını dışa vurmaz, içinde tutar. Sitem ve kızgınlıklar üst üste geldikçe çeşitli sıkıntılar doğar ve bunlar kişiye huzursuzluk vermeye başlar.

Anahtar Kelimeler: Nevroz, Nevrastani, Birey, Uygarlık

ABSTRACT

In this study we tried to discuss the effects and effects of neuroses on daily life. Neuroses are mild and psychoses represent relatively severe cases. Neurosis is a state of psychic conflicts and thought disorders as a result of negative effects directly from the environment, regardless of an organic cause. The neurotic person is not disconnected from real life, although there are some discrepancies and surroundings. More or less right now, we prefer to ignore our problems that we all cannot and cannot overcome, either by forgetting them or denying them by developing defense mechanisms. In neurosis, people face despair if they encounter obstacles that they cannot overcome as they progress in line with their desires and ideals. First they judge their own abilities. He is angry with the environment when he is criticized and repressed by his surroundings because he cannot overcome obstacles. But most of the time, it does not express its anger. As my site and anger become superimposed, various problems arise and they start to give uncomfortable to the person.

Key Words: Neurosis, Neurasthenia, Individual, Civilization

¹Doç. Dr., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Öğretim Üyesi, yenerozen@erzincan.edu.tr

1.GİRİŞ

Nevroz, yokluktan kaçmak için varlığı inkâr etmektir. İcat edilmiş benlik daima korku içindedir, sürekli korkar. Korku içinde, paranoya içinde yaşar. Nevroz, anlamını arayan ruhun acı çekmesidir. Dehaya hayranlık duymanın bir anlamı yoktur, deha bir 'nevroz'dur. Nevroz bir fiksiyondur. Nevrozlu, kendi tokatlarına yanağını uzatan kişidir. Var oluşun temelinde de hayata karşı derin bir bıkkınlık, gerçek bir nevroz vardır.

Uyarılık ve kültür ne kadar ileri ise kötü dürtüleri bastırma güçleri de o kadar fazladır. Fakat insanların tepki oluşturma ve yüceltme yetenekleri kısıtlıdır. Bu nedenle belirli bir noktadan sonra yapılan ek bir baskının hiçbir sonuç getiremeyeceği bellidir. Hatta bu aşırı baskılar, başlangıçtaki kötü dürtülerin yeniden canlanmasına bile neden olabilir. Sonuç olarak, bunların ve hastalıkların sayısı giderek artabilir ve artmaktadır da. Böylece Freud'a göre, insanlık kaçınılmaz bir seçenek ile baş başa kalmaktadır. Kültürlerin gelişmesi, daha çok içe bastırma ve daha çok nevrozu birlikte getirmektedir. O halde ya kültürel gelişmeyi ya da nevrozları seçmek durumunda kalmaktayız (Fromm, 2014).

2. KÜLTÜR VE NEVROZ

Karşı kültürel teoriye göre, "sistem" sadece bireyin bastırılmasıyla düzen sağlar. Haz, doğası gereği anarşik, ele avuca sığmaz, yabanıdır. Çalışanları kontrol altında tutmak için sistem, teknokratik düzen çerçevesi içinde tatmin sağlayabilen imal edilmiş ihtiyaçlar ve kitle için üretilmiş arzular aşılmalıdır. Düzen sağlanır; ama yaygın mutsuzluk, yabancılaşma ve nevroz geliştirme pahasına. Bu yüzden çözüm kendiliğinden haz yaratma kapasitemizi geri kazanmada yatar. Bunun yolu da çok şekilli sapkın tavırlar, sanat performansları, modern ilkelcilik ve algıyı geliştiren maddeler gibi farklı tecrübelerden geçer. Karşı kültürel analizde sıradan eğlenme esas yıkıcı eylem olarak görülmeye başlanır. Hedonizm devrimci bir doktrine dönüştürülür. O zaman bu tür karşı kültür isyanlarının tüketici kapitalizmini canlandırması şaşılacak bir şey midir? Artık gerçekte olan biteni görmenin zamanı gelmiştir. Eğlenmek yıkıcı değildir ve herhangi bir sistemin altını oymaz. Gerçekte yaygın hedonizm sosyal hareketleri organize etmeyi daha zor hale getirir ve birisini sosyal adalet adına kurban olmaya ikna etmeyi çok daha güçleştirir (Health ve Potter, 2012).

Bir yazarın dediği gibi, varoluşçu filozof, hayattan nefret eder ve insanlardan tiksindir. Sizi masalında, Anlaşmazlıkta, Yabancıda, cana kıyılır veya intihar edilir. Kahramanlar marazi bir keyif duyar cana kıymaktan. Kör bir kaderdir bu. Deniz kıyısında yaşamak isteyen parasız bir genç kız, para elde etmek için adam öldürür ve en küçük bir nedamet duymaz. Sonunda intihar eder, ama öfkesinden. Varoluşçu roman kahramanları bir eser yaratmak, faydalı olmak için harekete geçmezler. Eylemleri ister caniyane olsun, ister kahramanca, var olduklarını ispat için bir imkân, bir araç sizi, boyuna kayayı kaldırır, bunu yaparken kendi varlığını vurgulamaktadır. Abesmiş! olsun. Gücünü göstermek için bir kurallar dehlizine kapanan sanatkarın aradığı da bu buruk tatmin değil mi? Kendilerini, hür olduklarına inandırmak için kan ter döken bu kahramanların gözünde mühim olan tek şey bu saçma sapan davranışlardır (Meriç, 1981).

İşte nevroz; travmatik bir hastalığa benzetilebilen, kişinin aşırı ölçüde duygu yüklü bir yaşantının üstesinden gelebilmedeki güçsüzlüğünden doğup ortaya çıkabilmektedir. Nevroz belirsizliğe tahammül gösterme acizliğidir. İnsanların yararlı sabır erdemini geliştirmeleri için, Rabbin yarattığı tıpkı sinekler ve zararlı böcekler ne

işe yarıyorsa, nevroz da o işe yarar. Doğa bilimleri açısından bu düşünce budalaca görünse de, psikoloji açısından zararlı böcekler yerine sinir arazlarını koymak yerinde olur belki (Jung, 1991).

Ne türlü bir nevroz karşısında olursak olalım, onun belirtilerini belirleyen şey, yaşanan olayların realitesi değil, fakat düşüncedeki bir dünyanın realitesidir. Sağlığımızı davranış ya da işlev tipimizin bilincine varmakla sağlamak, aşırı gelişmiş bilincimizi bilinçdışının derinliklerine başvurarak dengelemek zorunda kalsak da, süreç hep bilincin yani kişiliğimizin genişlemesine ve derinleşmesine yöneliktir. Böylece nevroz, daha yüksek bir otoritenin uyarısı gibidir; bize kişiliğimizin çabuk genişlemesi gerektiğini, bunu ancak nevrozumuza karşı doğru davrandığımızda gerçekleştirebileceğini anımsatır. Nevroz, kendiliğin parçalanmasıdır. Çoğu kimsede bunun nedeni bilinç eski ahlâk idealine sınımsız tutunmaya devam ederken, bilinçdışının bilincin yadsımaya çalıştığı ahlâkdışı ideal peşinde koşmasıdır (Jung, 1997).

Aşırı evhamlı bir annenin çocuklarının düzenli olarak rüyalarında annelerini kötü bir hayvan ya da bir cadı olarak görmeleri, çocuk ruhunda bir bölünmeye, böylelikle de nevroz olasılığına yol açar (Jung, 2012). Her şeyden önce belki de bunun en temel işlevi, ideal imajın gerçekçi özgüvenin ve gerçekçi gururun yerine konmasıdır. Sonunda nevroz olan bir insanın, geçirdiği ezici deneyimler yüzünden bir başlangıç özgüveni geliştirme şansı pek olmamıştır. Sahip olabileceği özgüven de nevroz gelişme boyunca iyice zayıflar, çünkü bu gelişme, özgüven için vazgeçilmez olan koşulları ortadan kaldırmaya yatkındır. Bu koşulları kısaca tanımlamak zordur (Hertmann, 2008).

Bunlar arasındaki en önemli etkenler, bireyin coşkusal enerjisinin canlılığı ve kullanılabilirliği, kendi gerçek amaçlarının gelişmesi ve kendi yaşamında etkin bir araç olma becerisidir. Ne var ki bir nevroz ilerledikçe bu etkenlerde hasara uğrama eğilimi gösterecektir. Nevrotik eğilimler, kişinin kendini belirleme (kendi kararlarını verme) gücünü zayıflatır, çünkü bu durumda birey itici güç olmak yerine itilen nesne olur. Kişiliğimizi bulmada da yapmamız gerekeni yapamazsak hastalanırız. Nevroz denilen hastalığın özünde kullanılmamış bir potansiyel yatar (Horney, 1991).

Çevredeki etkilerle (geçmişte veya şu anda) kişilik potansiyeli açığa çıkamazsa içe döner ve bireyin ruhsal dengesini alt üst etmeye başlar. Kişilik potansiyelini keşfedip hayata geçiremediği için benlik duygularını yitiren insanları en ustaca Franz Kafka tasvir etmiştir. "Dava"da da "Şato"da da ana kahramanın belirli bir kimliği bulunmamaktadır, kahramandan sadece adının baş harfiyle bahsedilir. Kafka'nın en ürkütücü eserlerinden biri de "Dönüşüm"dür. Hikâyenin kahramanı tipik ve boşluk içinde genç bir satış elemanı olan Gregor Samsa'dır. Hayatını korkunç bir monotonluk içinde devam ettiren bu adamın hayatı o denli anlamsızdır ki bir sabah uyandığında Gregor kendini bir hamam böceğine dönüşmüş bulur. O günden sonra tüm var olma gücünü ve içindeki tüm potansiyeli de kaybeder. Artık bir parazit haline gelmiştir ve çevresindeki herkes artık ondan tiksiniyor. İnsan doğasının boşluğa düştüğü zamanki halini daha iyi ne anlatabilir? (Schopenhauer, 2012)

Kişiliğimizi bulmada da yapmamız gerekeni yapamazsak hastalanırız. Nevroz denilen hastalığın özünde kullanılmamış bir potansiyel yatar. Toplumun şimdi ve geçmişteki etkileri, kişilik potansiyelimizi açığa çıkarmazsa içe döner ve bireyin ruhsal dengesini alt üst etmeye başlar. "Enerji sonsuz bir mutluluktur." der William

Blake, "Kim ki bir şeyi çok arzuladığı halde isteklerini eyleme dökemez, ölümü davet etmiş olur" (May,2013).

Nevroz, uyuşturucu kullanmayan insanın uyuşturucusudur (Grangé, 2009). İnsan bir bütün olarak doğa ile olan ilişkisinde yenik durumdadır ve böylece kurtuluşunu strateji ve hilelerle aramak zorundadır. Özellikle bizim aşırı aydınlıkçı kültürümüzde pratik olarak herkes bireysel olarak herkes hilelerini kullanmakta gerçekten ustadır. Bireydeki nevrotik gelişme nihai anlamda yabancılaşma, düşmanlık, korku ve azalan özgüven duygularından kaynaklanmaktadır. Bu tutumlar kendi içinde bir nevroz oluşturmaz, ancak nevrozun gelişebileceği bir temel yaratır, çünkü potansiyel açıdan tehlikeli olarak algılanan bir dünyaya yönelik temel çaresizlik duygusunu yaratan şey bunların birleşimidir (Horney, 1997).

Düşlemlerin aşırı büyüyüp güçlenmesi, nevroz ve psikozlara yakalanmanın koşulunu oluşturur; ayrıca düşlemler, hastalarımızın yakındığı patolojik (sayrısız) belirtilerin ruhsal ön basamaklarıdır. Düşlem yolundan ayrılan geniş bir sokak, hastalıkta son bulur (Freud, 2016). Nevroz, çağımızda yaşam tarafından düş kırıklığına uğratılan ya da yaşam için kendilerini fazlasıyla güçsüz hissedenden insanların kapandıkları bir çeşit manastırdır (Freud, 2015).

Kıskançlık her ne kadar bazen yararlı davranışlara teşvik etse de genelde değersizlik ifadesidir. Ama nevrozlarda başkasının sahip olduklarını kıskanmak pratikte bir rekabetçi çabaya götürmez. O seyahat son bulmadan hareketsiz kalan bir tramvay gibi durur ve hastayı sinirli ve depresif geride bırakır. İnsan bir bütün olarak doğa ile olan ilişkisinde yenik durumdadır ve böylece kurtuluşunu strateji ve hilelerle aramak zorundadır. Özellikle bizim aşırı aydınlıkçı kültürümüzde pratik olarak herkes bireysel olarak herkes hilelerini kullanmakta gerçekten ustadır (Adler, 2004). Keza, artık hâkim patoloji arzusunun babaerki otorite tarafından bastırılmasının sonucu ortaya çıkan klasik nevroz değil; arzusunun kışkırtıldığı, yörüngesinden saptırıldığı, ne kendisine tatmin bulacağı uygun bir nesnenin sunulduğu ne de tutarlı denetim formlarının sağlandığı modern bir psikopatoloji biçimidir.

Öte yandan, bütün çocukların aynı derecede korkak olmadığını, özellikle akla gelen bütün obje ve durumlardan büyük ölçüde ürküp çekinen çocukların ilerde nevroza yakalandıklarını gözden kaçırmamamız gerekir. Dolayısıyla nevrotik yatkınlık, gerçek korkuya belirgin bir yakınlıkla açığa vurur kendini; korkuya yatkınlık daha önce, nevroz daha sonradır (Freud, 2016).

Tiyatroda biri öksürünce herkes öksürür, boğazında bir kaşıntı duyar herkes. Taklit insiyakı, insiyakların en güçlülerinden biridir. Karşı koydunuz mu sinirleriniz gerilir, bir suçluluk duygusu içine düşersiniz. Herkes tarafından kabul edilen bir haksızlığa isyan etmek kolay mı? (Meriç, 2003).Ama bir öğretici çocuklarla toplu konuşmalarda, kendi gelecekleri ve insanlık geleceğinin sosyal duygularımızın artışıyla mümkün olabileceğini, hayatta büyük hataların -savaş, ölüm cezası, ırkçılık, başkalarından nefret etme, nevroz, intihar, suç işleme, sarhoşluk vb.- sosyal duygu eksikliğinden doğduğunu anlatacak, onları ikna edebilecektir. Bunlara aşağılık duygusu, kabul edilemez ve uygunsuz durumlara tehlikeli bir müdahale olarak bakılması gerektiğini söyleyecektir (Adler, 2006). Aslında, Nevroz ve psikoz arasında, doğa, tür ya da grup farkı yoktur. Psikoz gibi nevroz da bundan böyle ödipal olarak açıklanamaz. Daha ziyade tersidir, Ödipus'u açıklayan nevrozdur. O halde psikoz-nevroz ilişkisi nasıl tasavvur edilmeli? Ve bu ilişki başka ilişkilere bağlı değil midir? Psikoza, sürecin

kendisi ya da aksine sürecin kesintiye uğratılması (ve ne cins bir kesinti?) olarak isimlendirmemize bağlı olarak her şey değişir. Süreç olarak şizofreni arzulama-üretimidir, ama böyleyken o en sondadır, kapitalizmin koşulları tarafından belirlenen toplumsal üretimin sınırındadır. O tam da bize, modern insana ait "hastalıktır (Deleuze ve Guattari, 2012).

Kimlik dağınıklığı nevrozlarla sınır kişilikler arasındaki ayrımı belirlemek bakımından önemli bir ölçüttür. Çünkü nevrotik vakalar, şiddetli duygusal tepkiler ve dalgalanmalarla seyreden durumlarda dahi tam bir kimlik dağınıklığı göstermez. Bununla beraber pek çok durumda ayırıcı tanıya gitmenin güç olduğu kabul edilmelidir.

3. NEVROZ NEDİR Kİ?

Bir kişinin genellikle nedenini bilmediği ya da çok az bildiği iç çatışmalar ile birlikte, toplumsal yaşama uymak için gösterdiği çabalardan kaynaklanan ve hiçbir anatomik, fiziksel nedeni olmayan ciddi ve sürekli davranış bozukluklarına nevroz denir. En belirgin ve yaygın nevrozlar, kişilik bozukluğuna bağlı öfke, saldırganlık, olgun olamama yaşça küçük hissetme hali, abartılı suçluluk ya da sorumluluk duygusu, cesaretsizlik ya da aşırı cesaret... vs.dir.

Nevrozda katı ve sert kendilik, nesne ve duygu tonlarıyla karakterize "kısmi nesne" ilişkileri bastırma mekanizmasıyla bilinçdışında tutulur ve idin içeriğini oluştururken çatışma sistemler arası (id-ben-üstben arası) bir görünüm alır. Oysa sınır durumlarda söz konusu katı, sert, şiddetli duygu yüklü ilişki kümelenmeleri ortak bir id-ben matriksi içinde yer alır ve kişiye egemen olur (Kernberg, 1980).

4. NEVROZ VE NEVRASTANİ

Eskiden nevroz deyince, 1900 yılına doğru Amerikalı bilgin Beard'in nevrasteni dediği cinsten bir çeşit sinirsel halsizlik olan sinir hastalığı anlaşılırdı. Zamanımızda ise nevroz, ruhsal ve bedensel hastalık belirtileri gösteren, yalnızca ruhsal nedenlerden ileri gelen kir hastalık olarak kabul edilir. Gösterdiği belirtilere göre bugün de psikolojik ve organik nevrozlardan söz edilir. Başlangıçta yalnızca bazı organların iyi çalışmamasından doğan nevrozlar sonradan organik bozukluklara ve hücrelerde hastalıklı değişmelere götürebilir. Örneğin, organik nevroz olarak sinirsel bir mide ağrısı fonksiyonel rahatsızlıklar olarak (mide sancılanması, yanma ve kusma) ortaya çıkabilir. Daha sonra da bunda bir mide ülseri meydana gelebilir ve bu ülser belki de çok tehlikeli kanamalara kadar gider. Yine bunun gibi önce ruhsal nedenlerden doğan çok şiddetli bir bronş astımı, akciğerin tehlikeli biçimde değişmesine kadar gidebilir (Shapiro, 2017).

Sinirsel durumlar korku nevrozu ve fobi gibi her çeşit korku tepkilerine kadar ilerleyebilir. Nevrozun bu ağır durumları, daha çok psikopatik yapıya dayanırlar. Buna karşılık bazı nevrozlar bilinçsiz iradenin bir amacın güdülmesine yönelmesi sonucudur. Bu anormal yönelmeler sorumluluktan kaçma, hastalığa sığınma biçiminde olabilir. Nevrozun bu son biçimine bugün için daha çok, moral bir yanı da bulunan «histeri» adı verilir. İyi bir eğitimcinin ödevi, psikoterapistlerin de yardımı ile çocuklarda ve gençlerde nevrozları zamanında tanımak, hastalığın daha kötü durumlara kadar gitmesini önlemek ve hastalıklı tepkiler üzerinde vaktinden önce gerekli etkilerde bulunmaktır (Schafer, 1954).

Nevroz, korkuların ve bu korkulara karşı savunmaların ve çatışan eğilimler için uzlaşma çözümleri bulma girişimlerinin neden olduğu ruhsal bir hastalıktır (Horney,

2017).Nevroz, kendi kendine acı çeken kişinin yaşantısına ve sık sık da sağlığına karışmış bir çeşit özel ruhsal tedirginliktir. Nevrozun basit bir tanımı şu: Gerçeklikten kopuk bir şekilde mükemmel bir insan olma rüyasının içinde yaşamak ama başaramamak. Nevrotik birey diğerleri (kötü insan) gibi olmak istemez ama diğerleri gibi olma korkusunun sebebi, kendisinin ilahi bir şefkat ve merhamet ile dolu olması gerektiğini düşünmesidir. Gerçek hayatta bunun mümkün olmadığını idrak edemez ve bunu beceremediği için kendinden nefret eder. Kendinden nefret etmek ile başkalarından nefret etmek arasında gider gelir. Başka bir örneği şu: Bayramda hiç kimseyi ziyarete gitmediğin halde insanların sana gelmesini beklemek, gelmediklerinde onlara karşı nefret beslemek, onları kendinden uzak tutmak için uğraşmak, uzaklaştıklarında da onları suçlamak (Fordham, 2015).

5. NEVROZ VE BİREY

Nevrotik insan, çok dostane bir ruh halinden düşmanlığa çok çabuk sürüklenir. Bir bebek, annesinin babasının yarım işe gideceğini, onların da iyi bir uyku çekmesi gerektiğini düşünmez. O an ağlar ve istediğinin yapılmasını bekler. Bir nevrozik de aynısını yapar. Tek fark; bebeğin, anne babasının bu ihtiyaçlarını bilmemesi, nevrozik kişinin ise bu ihtiyacın sadece kendisine özgü olduğunu zannetmesi ya da başkalarının ihtiyaçlarını göz ardı etmekte bir sakınca görmemesi ya da sadece bunu değerlendirebilecek zihin açıklığına sahip olmamasıdır. Nevrotik kişi, çok yalnızsa “ben yalnızım, gel bir çay içelim” diyerek birilerini aramaz, o birilerinin gelip yalnızlığını dindirmesini bekler (Horney, 2017).

Nevrotik birey, talep ettiği haklardan birinin reddedilişinin sancısını şu an yaşanan en mükemmel şeyin bile önüne koyar. Buradaki daha da vahim sıkıntı şu: Toplumun geneli böyle bir nefret geliştirmiş olsa da bireyler bunu tek başına dillendiremez. Sadece kalabalık olunca sesi çıkar. Nevrotik birey, tüm dünyanın kendisine hizmet etmesi gerektiğini düşünürken, yanındakinden bir kalem ödünç almaktan bile acizdir. Fakat biraz kalabalık olduklarında yakıp yıkmakta, başkalarının hayatını kısıtlamakta beis görmezler.Nevrotiği mutsuz eden mükemmel süperego, içten gelen emirleri yağdıran şeyin ta kendisi... Kişi, kendini iyileştirip süper-egoma karşı koyuyorum derken, içinden gelen hiçbir şeyi yapmaz hale gelebilir. Bu, çok küçük bir iş yapmak, çöpü dökmek, kitap okumak, sevişmek gibi şeyler bile olabilir. Sonra da bunun altını doldurmaya çalışır. Sevgilisine hediye almak istemesine rağmen, bunun “kusursuz eş olmaya” çalışan süper-egosundan geldiğini düşünerek karşı koyar. Sonra da sebep olarak, “kapitalist sistemi zengin etmek istemiyorum” gibi mesnetsiz bir sebep uydurur (Horney, 2017).

6. SONUÇ

Kısaca nevroz; normal insanda gerçek benlik ile ideal benlik örtüşürken, nevrozik insan da örtüşmemektedir. Bireyin bu iki benliği arasındaki boşluk artarsa, gerçek benliğine yabancılaşmakta ve böylece iki ayrı benlik ortaya çıkmaktadır. Yaşantılar doğru olarak sembolleştirildiğinde ve benlik kavramına katıldığında ise, benlik kavramı ve yaşantılar arasında bir tutarlılık durumu söz konusudur. Ancak yaşantı inkâr edildiğinde veya tahrif edildiğinde, benlik kavramı ile yaşantı arasında bir tutarsızlık durumu söz konusudur (Horney, 1995). Günümüzde tedavi gören kişilerin çoğu nevrozdur. Nevroz nadiren hastanede tedavi olmayı gerektirir. Buna karşılık bireylerin yaşamı üzerinde de bozucu etkileri vardır. Normal ve nevrozik arasında kesin bir ayırım çizgisi yoktur. Çoğumuzda nevrozik eğilimler olabilir. Önemsiz durumlar nedeniyle gereksizce üzülyorsak, ya da

ilk öksürmeye başladığımızda zatüre olduğumuzu düşünüyorsak ve doktorlar bizi bu durumun basit bir soğuk algınlığı olduğuna inandıramıyorlarsa büyük bir olasılıkla nevrotik belirtiler gösteriyoruz demektir.

Nevroza müptela olmuş birey; bitirdikleri işe bir kez daha dönüp bakamazlar. Çok fazla hata bulur, kaldırır atarlar. Hayat onlar için ya “HEP”tir ya da “HIÇ”tir...

KAYNAKÇA

- Adler, A. (2011). Psikolojik Aktivite. Say Yayınları. İstanbul.
- Adler, A. (2012). Sorunlu Okul Çocuğu, Cem Yayınları.
- Deleuze, G. ve Guattari, F. (2012). A Thousand Plateaus, çev. Brian Massumi, Londra: University of Minnesota Press.
- Fordham, F. (2015). Jung Psikolojisinin Ana Hatları. Çev. A. Yalçın. 9. Basım, İstanbul: Say Yayınları.
- Foucault, M. (2000). Deliliğin Tarihi, İmge Yayınları.
- Freud, A. (1936). The Ego and the Mechanisms of Defense. New York, NY, International Universities Press.
- Freud, A. (2015). Ben ve Savunma Mekanizmaları. İstanbul. Metis.
- Freud, S. (2001). Düşlerin Yorumu, Payel Yayınları.
- Freud, S. (1911), "Schreber Vakası", *Narsizm Üzerine ve Schreber Vakası*, Metis, 1998.
- Freud, S. (1914). On the history of the psychoanalytic movement. In *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud* (Ed. J. Strachey). London, Hogarth Press.
- Freud, S. (1915). Repression. In *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud* (Ed. J. Strachey): 141- 158. London, Hogarth Press.
- Freud, S. (1998). Espriler ve Bilinçdışı ile İlişkileri, Payel Yayınları, 1998.
- Freud, S. (1998). Narsizm Üzerine ve Schreber Vakası, Metis Yayınları.
- Freud, S. (1999). Uygurluğun Huzursuzluğu, Metis Yayınları.
- Freud, S. (2003). Günlük Yaşamın Psikopatolojisi, Payel Yayınları.
- Freud, S. (2006). Cinsellik Üzerine, Payel Yayınları.
- Freud, S. (2012). Grup Psikolojisi ve Ego Analizi, Alter Yayıncılık.
- Freud, S. (2014) Yas ve Melankoli, Telos Yayınları.
- Freud, S. (2017). Histeri Üzerine Çalışmalar, Payel Yayınları.
- Fromm, E. (2012). Psikanaliz ve Din, Say Yayınları.
- Fromm, E. (2015). Sahip Olmak ya da Olmak, Say Yayınları.
- Grange, J. A. (2009). Temporal cue–target overlap is not essential for backward inhibition in task-switching. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*.

- Hartmann, T. (2008). Parasocial interaction and paracommunication with new media characters. In E. A. Konijn, S. Utz, M. Tanisand S. B. Barnes (Eds.), Mediated interpersonal communication (pp. 177-199). New York and London: Routledge.
- Health, D. ve Potter, J. (2012). Re-designing an MA module to foster agency, engagement and production in online social software. *Reflecting Education*, 4(1); 81-91.
- Horney, K. (1991). Kendi Kendi Psikanaliz. Çev. S. Budak, Ankara: Öteki Yayınevi.
- Horney, K. (2015). Nevrozlar ve İnsan Gelişimi. 2.Baskı. Çev. E. Erbatur, İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Horney, K. (2017a). Çağımızın Nevrotik İnsanı. 3. Baskı. Çev. B. Kıcırcı, İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Horney, K. (2017b). İçsel Çatışmalarımız. 3.Baskı. Çev. Z. Koçak, İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Jung, C. G. (2016). İnsan Ruhuna Yöneliş. Çev. E. Büyükinal. 10. Baskı, İstanbul: Say Yayınları.
- Jung, C. G. (2015). Kişiliğin Gelişimi Çev. D. Olgaç, İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Jung, C. G. (1997). Analitik Psikoloji. Çev: E. Gürol. E. Gürol. Payel Yayıncılık. İstanbul.
- Kernberg, O. (2009). Aşk İlişkileri, Ayrıntı Yayınları.
- Kernberg, O. (1980), "Internal World and External Reality", *Object Relations Theory Applied*, Jason Aronson Inc.
- Kernberg, O. (1984), *Severe Personality Disorders: Psychotherapeutic Strategies*, Yale Un. Press, 1984.
- May, R (2010). Aşk ve İrade, Okuyan Us Yayınları. İstanbul.
- Meriç, C. (1996). Jurnal, İletişim Yayınları. İstanbul.
- Schopenhauer, A. (2012). Eristik Diyalektik - Haklı Çıkma Sanatı. Sel Yayıncılık. İstanbul.
- Schafer, R. (1954). Psychoanalytic interpretation of Rorschach testing. New York: Grune ve Stratton.
- Shapiro, D. (2017). Nevrotik Tarzlar. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. İstanbul.